

باسمه تعالی
جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

مبارزه علمی برای جوانان، زنده کردن روح جست‌وجو و کشف واقعیت‌هاست. «امام خمینی (ره)»

دفترچه سؤالات مرحله اول سال ۱۴۰۱

هفتمین دوره المپیاد سواد رسانه‌ای

کد دفترچه: ۱

تعداد سؤالات	مدت آزمون
۵۰ سؤال	۱۷۵ دقیقه

نام:

نام خانوادگی:

شماره صندلی:

توضیحات مهم

استفاده از هر نوع ماشین حساب ممنوع است.

- ۱- کد دفترچه سؤالات شما یک است. این کد را در محل مربوط روی پاسخ‌نامه با مداد پر کنید، در غیر این صورت پاسخ‌نامه شما تصحیح نخواهد شد.
- ۲- بلافاصله پس از آغاز آزمون، تعداد سؤالات داخل دفترچه و همه برگه‌های دفترچه سؤالات را بررسی نمایید، در صورت هر گونه نقصی در دفترچه، در اسرع وقت مسؤول جلسه را مطلع کنید.
- ۳- یک برگ پاسخ‌نامه در اختیار شما قرار گرفته که مشخصات شما بر روی آن نوشته شده است، در صورت نادرست بودن آن، در اسرع وقت مسؤول جلسه را مطلع کنید. ضمناً مشخصات خواسته شده در پایین پاسخ‌نامه را با مداد مشکی بنویسید.
- ۴- برگه پاسخ‌نامه را دستگاه تصحیح می‌کند، پس آن را تا نکنید و تمیز نگه دارید و به علاوه، پاسخ هر پرسش را با مداد مشکی نرم در محل مربوط علامت بزنید. لطفاً خانه مورد نظر را کاملاً سیاه کنید.
- ۵- دفترچه باید همراه پاسخ‌نامه تحویل داده شود.
- ۶- پاسخ درست به هر سوال ۳ نمره مثبت و پاسخ نادرست ۱ نمره منفی دارد.

کلیه حقوق این سؤالات برای سازمان ملی پرورش استعدادهای درخشان محفوظ است.

آدرس سایت اینترنتی: sampad.medu.ir

نوجوان عزیز سلام!

ورود به دنیای تلاش برای مواجهه هوشمندانه و خلاقانه در مواجهه به رسانه‌ها را به تو تبریک می‌گوییم! چه به مرحله دوم المپیاد سواد رسانه‌ای راه پیدا کنی چه نه، تا همینجا قدر تلاش تو را می‌دانیم و امیدواریم این آزمون در کنار سنجش دانش تو، بهانه‌ای باشد برای یادگیری هرچه بیشتر انتخاب هوشمندانه در عصر رسانه‌های نوین. فقط یک نکته مهم! ۲۱ سوال ابتدایی آزمون به صورت «تک سوال» و از سوال ۲۲ به بعد به صورت «بسته سوال» ارائه شده‌اند. یعنی از سوال ۲۲ به بعد به‌زای هر متن باید ۲ سوال یا بیشتر را پاسخ بدهید. با توجه به اینکه سوالات بسته‌ای و متن‌هایشان زمان‌گیرتر هستند، به شما توصیه می‌کنیم در مدیریت زمان حداکثر دقت را داشته باشید. بی‌صبرانه منتظر دیدن شما در مراحل بعدی آزمون هستیم!

۱. فن‌آوری‌های نوین ارتباطی و اطلاعاتی حاصل تعامل سه عرصه رایانه، ارتباطات دوربرد و دانش انفورماتیک هستند که توان بشر را در تولید، ذخیره و بازیابی انواع داده‌ها و اطلاعات، به‌طرز شگفت‌انگیزی، افزایش داده‌اند. برای مثال، گوشی تلفن همراه همزمان برای کاربران خود امکانات تلویزیون، رادیو و مجله مکتوب را فراهم می‌کند. انقلاب فن‌آوری، نوعی هم‌گرایی را در فن‌آوری‌ها شکل داده است و این هم‌گرایی به وجوه گوناگون زندگی اعم از فضاها و نقش‌های اجتماعی بشر نیز کشیده شده است. بر اساس این تعریف، بگویید کدام یک از موارد زیر از نتایج هم‌گرایی در زندگی اجتماعی جدید ما به شمار می‌رود؟

- ۱) ما فقط هنگام استفاده از گوشی تلفن همراه می‌توانیم هم‌گرایی را تجربه کنیم.
- ۲) فن‌آوری فضاهای شهری را دگرگون کرده است. مثلاً، شما برای پول‌درآوردن الزاماً نباید در اداره خود باشید.
- ۳) باید بین نقش‌هایمان تفاوت قائل باشیم. پدری که معلم است، در خانه باید فقط به‌عنوان پدر حضور داشته باشد نه معلم.
- ۴) اقتصاد مفهومی ملی است و در درون مرزها تعریف می‌شود. معنی استقلال اقتصادی همین است.

۲. این تصویر، با کدام یک از مفاهیم زیر، تطابق دارد؟

- ۱) فضای مجازی امروزه بهترین سرگرمی برای نوجوانان است.
- ۲) رسانه‌ها از زبان اقناع استفاده می‌کنند.
- ۳) انسان‌ها در انبوهی از اطلاعات و سرگرمی‌های مجازی زندگی می‌کنند.
- ۴) رسانه‌ها می‌خواهند تمام اوقات انسان را در برگیرند حتی زمان‌های فراغت.

۳. در کدام یک از اخبار زیر به ترتیب از راست به چپ ارزش‌های خبری «شهرت، برخورد، شگفتی، تازگی، فراوانی» استفاده شده است؟

- (الف) پیداشدن گونه‌ای از گربه‌سانان در حوالی آفریقا که ویژگی‌های خزندگان را دارند.
(ب) ازدواج بهنام بانی، خواننده جوان، حواشی جالبی در پی داشت.
(ج) بر اساس آمار رسمی سازمان بهداشت جهانی، بیش از ۱۰ درصد جمعیت دنیا از سلامت بهداشت برخوردار نیستند.
(د) در پی سیلاب گسترده در لرستان حدود ۱۰۰۰۰ خانوار سرپناه خود را از دست دادند.
(ه) صبح امروز رئیس فدراسیون فوتبال آخرین وضعیت پرونده ویلموتس را برای خبرنگاران تشریح کرد.

- (۱) ب، د، الف، ه، ج
(۲) ب، ه، الف، ج، د
(۳) ب، ه، ج، الف، د
(۴) ب، د، ه، ج، الف

۴. کدام یک از فنون اقناع در متن زیر به کار برده نشده‌اند؟

دوست دارید یه آینده درخشان منتظر تون باشه؟ دوست دارید در آینده با افتخار از موفقیت‌هاتون حرف بزنید؟ پیشنهاد من بهتون بسته تدریس خصوصی گلابیه! حتما واستون سوال پیش اومده که این بسته چه امکاناتی داره؟ بذارید از همین اول بهتون بگم که هرکسی از این بسته استفاده کرده راضی بود و موفق شده... این بسته شامل ۳۰ ساعت آموزش با مثاله که مطلب رو کامل براتون جا میندازه. حتی اگر احساس می‌کنید سطح درسی شما ضعیف‌تر از بقیه دوستاتونه بازم این بسته رو از دست ندید! موفقیت حس قشنگیه که منتظر تو وایستاده... اینم بدون که اگر جزو ۱۵ نفر اولی باشی که این بسته رو سفارش میدن ۵۰ درصد تخفیف می‌گیری! پس بجنب!

- (۱) تطمیع، تملق
(۲) طنز، گواهی‌دادن مردم عادی
(۳) شدت، گرم و صمیمی
(۴) پرسش‌های معلوم‌الجواب، تداعی معانی

۵. سال‌ها قبل یکی از روزنامه‌های رسمی کشور اقدام به انتشار داستانی از زندگی چند نفر از سلبریتی‌های کشورمان کرد، این اخبار و حواشی در مدت بسیار کوتاهی به شدت، دست‌به‌دست شد و همه راجع به افشاگری انجام شده راجع به زندگی این افراد مشهور سخن می‌گفتند. تا این که یک هفته بعد روزنامه دیگری مطلبی بر علیه روزنامه مذکور و حواشی آن منتشر کرد و در بیانیه‌ای از مردم خواست تا به دلایل حقوقی از روزنامه فوق شکایت کنند و مطالب منتشرشده را باز نشر ندهند. دلایل حقوقی مطرح شده توسط روزنامه دوم کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) رعایت بهداشت روانی، احترام به عقاید دینی و مقدسات
(۲) رعایت بهداشت روانی، حق دسترسی به اطلاعات
(۳) رعایت حقوق مخاطبان آسیب‌پذیرتر، رعایت انصاف و بی‌طرفی در رسانه‌ها
(۴) حق محرمانگی، رعایت انصاف و بی‌طرفی در رسانه‌ها

۶. در تصویر زیر سهیل مشغول یک کنش اجتماعی است. کدام یک از جملات زیر بهترین توصیف برای کار سهیل است؟

- ۱) سهیل به شدت تشنه توجه و مشتاق دیده شدن است.
- ۲) سهیل از تلفن همراه برای برهم زدن نظم عمومی استفاده می کند.
- ۳) سهیل از رسانه‌ها منفعلانه تأثیر می پذیرد.
- ۴) سهیل بدون توجه صحت خبر، هر خبری را که در رسانه‌ها به دست می آورد، با دیگران به اشتراک می گذارد.

۷. متن زیر از مقاله‌ای با عنوان «آیا راهی برای برون رفت از اختلاف نظرهای بی پایان وجود دارد؟» انتخاب شده است. کدام عبارت بهترین جمله برای تکمیل پاراگراف زیر است؟

در یک حکایت مشهور هندی، عده‌ای نابینا که پیشتر شناختی از فیل نداشتند با یک فیل رودررو می شوند. بسته به این که چه قسمتی از فیل را لمس کرده‌اند، هریک از آن‌ها درباره چستی آن حیوان به نتایج متفاوتی می‌رسند و دیگران را به عدم صداقت متهم می‌کنند و اختلاف‌ها بالا می‌گیرد. این افسانه به فرهنگ‌های دیگر نیز راه پیدا کرده است و در جمله مشهور جان استوارت میل بازتاب یافته است: «هرکسی که فقط روایت خودش از موضوع را می‌داند چیز زیادی نمی‌داند».....

۱) لذا، برای جستجوی حقیقت لازم است با نظرها‌های گوناگون گفتگو کنیم تا تجارب ناقص ما منجر به گمراهی در مواجهه با حقیقت نشود.

۲) چنین چیزی، نقش مهم روایت‌سازی را در دنیای امروز نشان می‌دهد و بیان می‌کند که جنگ روایت‌ها می‌تواند اذهان مردم را درگیر خود کند.

۳) افسانه‌ها می‌توانند با رویکردی تطبیقی و میان‌فرهنگی، به وجود آمده باشند.

۴) برای بیشتر شدن دایره آگاهی انسان، باید فرد به صورت عینی از زاویه نگاه خود به مسائل تجربی بیشتری بپردازد و از نفوذ یا شنیدن دیگر روایت‌ها جلوگیری کند.

۸. در کدام گزینه، بین آیه، شعر مطرح شده و مفهوم سواد رسانه‌ای ذکر شده، قرابت وجود ندارد؟

۱) آنها فقط از گمان‌های بی‌اساس و هوای نفس پیروی می‌کنند (نجم؛ ۲۳)، تو در هوای نفسی و آگاه نیستی / که اجزاء خفتگان است همه ذره در هوا، مخاطب منفعل

۲) آنان سخنان را از مفهوم اصلی آن تحریف می‌کنند (مائده؛ ۱۳)، آن مهندس که این بنا پرداخت / کس نداند که از برای چه ساخت، مهندسین پیام

۳) و به خدا مطلبی نسبت ندهید که نمی‌دانید (کهف؛ ۵)، چنین کردند اینجا پاکبازان / ره تحقیق جسته کارسازان، لزوم تحقیق در مطلب

۴) و هنگامی که به آنها گفته شود: «از آنچه خدا نازل کرده است، پیروی کنید» می‌گویند: «نه، ما از آنچه پدران خود را بر آن یافتیم، پیروی می‌کنیم» (بقره؛ ۱۷۰)، مردان زمانه این خبر را / از مخبر صادقی شنیدند، اعتبار منبع

۹. وقتی می‌گوییم «استدلال»، معمولاً به استدلال‌های گفتاری یا نوشتاری فکر می‌کنیم. با این حال، استدلال می‌تواند در همه اشکال، از جمله استدلال‌های بصری به کار رود. استدلال‌های بصری بر تصاویر متکی هستند تا بیننده را متقاعد کنند که کاری را باور کند یا انجام دهد. با توجه به این مقدمه، کدام عبارت درباره استدلال به کاررفته در تصویر زیر، درست است؟ (در تصویر زیر، کره زمین را می‌بینیم که روی نان یک بستنی قیفی در حال آب شدن است)

۱) طراح این تصویر، از استقرای تعمیمی استفاده کرده است؛ به این معنا که تلاش دارد نشان دهد، بستنی یکی از محبوب‌ترین خوراکی‌ها در جهان است.

۲) طراح این تصویر، از استقرای تمثیلی استفاده کرده است؛ به این معنا که با نشان دادن شرایط بحرانی بستنی، تلاش دارد نشان دهد گرمایش زمین، خطری است که همه جهان را تهدید می‌کند.

۳) طراح این تصویر، از استقرای تجربی استفاده کرده است؛ به این معنا که می‌خواهد نشان دهد، فرقی نمی‌کند در کجای زمین! هر جا هوا گرم باشد، بستنی آب می‌شود.

۴) طراح این تصویر از قضیه کلی استفاده کرده است؛ به این معنا که تلاش دارد تا استدلال کند، شادی مواجهه با بستنی یک حس مشترک جهانی است و همه با خوردن بستنی شاد می‌شوند.

۱۰. دو رویداد رسانه‌ای زیر به کدام یک از مفاهیم سواد رسانه‌ای بیشترین ارتباط را دارند؟
 - پس از اینکه مسی عبا‌ی اهدایی امیر قطر را بر تن کرد، فروش یک فروشگاه عبا ۱۴۰۰ درصد افزایش داشته است. در حالی که شرکت آدیداس از پوشانده شدن لوگوی این شرکت در زمان بالا بردن جام توسط مسی اعلام نارضایتی کرد.

- پس از اینکه گروه بی‌تی‌اس کره جنوبی اعلام کرد آلبوم جدید خود را مبتنی بر کتاب روانشناسی «نقشه یونگ از روح» منتشر خواهد کرد، این کتاب در یک شب در صدر کتاب‌های پرفروش کره جنوبی قرار گرفت.

(۱) فنون اقناع (۲) اقتصاد توجه (۳) عناصر ارتباط (۴) شهرت

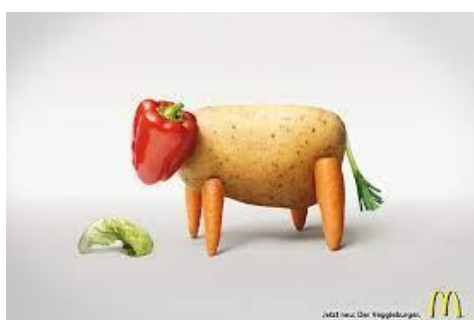
۱۱. نقش رسانه‌های تصویری و رابطه آن با مخاطب، مسئله مهمی در جهان معاصر به شمار می‌آید. یکی از مهم‌ترین رویکردهایی که به‌واسطه آن می‌توان نظر مخاطب را به خود جلب کرد، «آشنایی‌زدایی» است. این رویکرد با تغییر عادات دیداری و ادراکات بصری در مخاطب احساس شگفتی ایجاد کرده و وی را به مشارکت می‌طلبد. با توجه به تعریف «آشنایی‌زدایی»، بگویید در کدام تبلیغ زیر، از فن آشنایی‌زدایی استفاده نشده است؟

(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

۱۲. با توجه به گفتگوی زیر و با توجه به لایه‌های پیام، کدام گزینه در مورد نحوه نقد کردن این سه نفر صحیح است؟
 زهرا، سارا و ناهید با هم به سینما رفتند تا انیمیشن «پسر دلفینی» را تماشا کنند. پس از خروج از سالن سینما شروع به صحبت با یکدیگر کردند:

- زهرا: به نظر من این انیمیشن از انیمیشن قبلی تیم سازنده اش بهتر بود. انکار سازندگان به درک درستتری از مخاطب رسیده اند و تلاش کرده اند کاری تولید کنند که مخاطب اصلی آن کودک باشد. نه اینکه مثل اثر قبلی شان «فهرست مقدس» انیمیشنی بسازند که بیشتر مخاطبان بزرگسالان هستند و بزرگسالان هم که اساسا برای دیدن انیمیشن به سینما نمی‌آیند و همین باعث شکست خوردن فیلمشان به لحاظ اقتصادی بشود.

- سارا: بین شخصیت‌های فیلم شخصیت ناخدا مروارید را بیش از همه پسندیدم. شخصیت متفاوت و دوست داشتنی از آب درآمده بود. از یک طرف خیلی بامزه و شیرین بود و به خوبی یک پدر مهربان جنوبی را تداعی می‌کرد. از سوی دیگر کاملاً خیرخواه پسر دلفینی بود و در انتها که جزیره به خطر افتاده بود خیلی مردانه به کمک پسر دلفینی آمد تا بتواند دریا را از سیاه شدن نجات دهند.

- ناهید: فیلمنامه فیلم پر بود از خلاءهای دراماتیک. فیلم زمان کوتاهی داشت ولی آنقدر شخصیت‌های مختلف و موقعیت‌های گوناگون در فیلم وجود داشت که فیلمساز نتوانسته بود همه اجزاء داستانش را به خوبی کنار هم قرار دهد و باعث گیجی مخاطب در فهم خط داستان می‌شد. اما کیفیت بسیار بالای طراحی کاراکترها، استفاده از قدرت رنگ و همچنین رندر فوق العاده انیمیشن باعث می‌شد تا چشمان مخاطب از تماشای اثری خوش رنگ و لعاب و پرریتیم سیراب شود.

(۱) زهرا در نقدش به فیلم بیشتر متمرکز بر فرامتن فیلم بوده است و سارا متمرکز بر زیرمتن فیلم.

(۲) سارا و ناهید نقدهایشان ناظر به متن فیلم بوده است.

(۳) ناهید در نقدش متمرکز بر زیرمتن فیلم بوده است و سارا متمرکز بر متن فیلم.

(۴) هیچکدام از این سه نفر در نقدهای خود به زیرمتن فیلم کاری نداشته‌اند.

۱۳. «ج.ج» تهیه‌کننده معروف سینما از دو سال پیش شروع کرد به ساخت فیلمی به نام «پایان تلخ» که قرار بود طی ۳ ماه تصویربرداری به پایان برسد. اما این فیلم به دلیل شیوع ویروس کرونا با مشکلات فراوانی در مسیر تولید مواجه شد. «م.م» یکی از بازیگران معروف فیلم پس از طولانی‌شدن روند تولید و نگرفتن دستمزد خود از ادامه همکاری با این پروژه خداحافظی کرد و در پستی طعنه‌آمیز در صفحه مجازی خود نوشت: «واقعا متأسفم برای تیمی که توان مدیریت پروژه را ندارد و بدون وجود بودجه لازم، دست به کارهایی بیشتر از توان خود می‌زند. به من گفته بودند نام فیلمی که بازی می‌کنم پایان تلخ است. شاید اگر می‌دانستم نام اصلی این فیلم «تلخی بی‌پایان» است همان دو سال پیش از پذیرفتن این نقش کناره‌گیری می‌کردم!». بعضی از نزدیکان ج.ج به او پیشنهاد دادند که به خاطر این پست از م.م شکایت کند. ج.ج بر اساس کدام یک از اصول حقوق رسانه می‌تواند از م.م شکایت کند؟

(۱) ج.ج بر اساس حق حفظ محرمانگی و حق پاسخگویی می‌تواند از م.م شکایت کند.

(۲) ج.ج بر اساس حق حفظ تصحیح و حق حفظ محرمانگی می‌تواند از م.م شکایت کند.

(۳) ج.ج بر اساس حق حفظ حرمت اشخاص و منع افترا و توهین می‌تواند از م.م شکایت کند.

(۴) کار م.م صرفاً با اخلاق رسانه سازگار نبود و به لحاظ حقوقی این پست نمی‌تواند منجر به شکایت حقوقی شود.

۱۴. «مارشال مک لوهان» به عنوان کسی که برای اولین بار عبارت «سواد رسانه‌ای» را به کار برد، نظریه‌ای دارد به نام «رسانه‌های گرم و سرد». به طور خلاصه مک لوهان در این نظریه مفهومی را مطرح می‌کند به نام «حرارت رسانه». به این معنا که رسانه‌هایی که مخاطب را در شکل‌گیری پیام، بیشتر مشارکت می‌دهند، حرارت کمتری از خود بروز می‌دهند و «رسانه‌های سرد» نامیده می‌شوند و رسانه‌هایی که در آنها بخش غالب پیام از خورشید فرستنده به زمین ادراک مخاطب ساطع می‌شود و مخاطب در شکل‌گیری پیام مشارکت داده نمی‌شود، رسانه‌های پر حرارت‌تری هستند و «رسانه‌های گرم» نامیده می‌شوند. با توجه به تجربه زیسته‌تان در تعامل با رسانه‌ها کدامیک از گزینه‌های زیر غلط است؟

۱) شبکه‌های اجتماعی تاجایی که فضا را برای تولید محتوا توسط مخاطب مهیا می‌کنند، رسانه‌های سرد هستند ولی آنجایی که با هوش مصنوعی و الگوریتم‌های پیشنهاددهی تلاش می‌کنند توجه مخاطب را به سمت ایده‌آل‌های خود معطوف کنند، رسانه گرم می‌شوند.

۲) بازی‌های رایانه‌ای ابتدا مانند یک رسانه گرم حس تعاملی فراوانی را به مخاطب می‌دهند ولی هرچه روند بازی بیشتر پیش می‌رود، سردتر از هر رسانه دیگری مخاطب را در میان قواعد و اهداف جهان خود غوطه‌ور می‌کنند.

۳) کتاب، رسانه‌ای سرد است چراکه صرفاً واژه‌های ایستا را بر کاغذ می‌نشانند و تصویربخشیدن و حرکت دادن به واژه‌ها را به خیال مخاطباننش واگذار می‌کند.

۴) مارشال مک لوهان معتقد بود رادیو از تلویزیون رسانه گرم‌تری است اما برخی منتقدان با این حرف او مخالفند؛ چراکه رادیو، برعکس تلویزیون، ساختن تصویر را بر عهده مخاطب می‌گذارد و از او مشارکت بیشتری در شکل‌گیری پیام طلب می‌کند.

۱۵. شرکت‌های مشهور جهان، تلاش می‌کنند تا با انتخاب شعارهایی، نام برند خود را در ذهن مشتریان ثبت کنند. در زیر، شما ۴ شعار معروف از شرکت‌های مشهور جهان را مشاهده می‌کنید. در هر یک از این شعارها، به ترتیب، از کدام یک از فنون اقناع استفاده شده است؟

الف- شادترین نقطه روی زمین (دیزنی لند)

ب- سلامت زندگی کنید. از روغن شیل استفاده کنید. (روغن شیل)

ج- معجزه دانش (دوپونت؛ شرکت صنایع شیمیایی)

د- کابینت‌های ارزان اما در حد کابینت‌های قصر پادشاهی (کابینت کینگر)

۱) شدت، ادعای آشکار، اغراق، مقایسه

۲) اغراق، راه حل ساده، گواهی نخبگان، کلمات پرزرق‌وبرق

۳) شدت، راه حل ساده، گواهی نخبگان، کلمات پرزرق‌وبرق

۴) اغراق، کلمات پرزرق‌وبرق، اغراق، مقایسه

۱۶. با توجه به پاراگراف زیر، کدام یک از گزینه‌ها مصداق دزدی توجه است؟

گاهی بهای چیزها را به روش‌هایی به‌جز به‌کارگیری پول پرداخت می‌کنیم. مثلاً در عوض چیزی «رایگان»، نظیر ایمیل، فیس‌بوک یا تماشای مسابقات فوتبال، دسترسی به اطلاعاتمان را به دیگران می‌سپاریم یا بهای چیزها را با «وقت و توجه» پرداخت می‌کنیم. اما شرکت‌هایی هم هستند که توجه ما را قبضه می‌کنند بدون آن که در عوض آن مطلقاً چیزی بپردازند. در واقع کاری که شرکت‌های تبلیغاتی و صفحه‌نمایش‌های عمومی با بینندگان اجباری می‌کنند، تفاوت زیادی با آن ندارد که کسی پول شما را از جیب‌تان بردارد.

۱) استفاده از تبلیغات در نیمه پایینی صفحات روزنامه‌ها

۲) وجود تبلیغات در حال پخش در صف یا اتاق انتظار پمپ بنزین و بیمارستان

۳) تبلیغ کردن صفحات پر مخاطب مجازی به صورت استوری و پست

۴) قرارگرفتن مجلات تفریحی تبلیغاتی در اماکن خدماتی مثل آرایشگاه، بانک و...

۱۷. متن زیر بخشی از کتاب کم عمق‌ها نوشته نیکلاس کار است. با توجه به این پاراگراف بگویید کدام گزینه روش

هایپرلینک‌ها برای هل دادن ما به آثار تکمیلی و مرتبط با متن در حال مطالعه نیست؟

هایپرلینک‌ها هم‌چنین باعث تغییر تجربه ما از رسانه‌ها می‌شوند. لینک‌ها از یک جهت نوعی اشارات متنی، نقل قول و پانوشت هستند که از مدت‌ها پیش از عناصر رایج در متن تلقی می‌شدند. اما تأثیر آن‌ها بر ذهن ما در هنگام مطالعه اساساً عین قبلی نیست. لینک‌ها فقط ما را به آثار تکمیلی یا مرتبط ارجاع نمی‌دهند بلکه ما را به سمت آن‌ها هل می‌دهند. آن‌ها ما را ترغیب می‌کنند تا به جای این که توجهی پایدار را صرف هر متن کنیم، غرق در مجموعه‌ای از متن‌ها شویم و بیرون بیاییم. هایپرلینک‌ها با هدف جلب توجه ما طراحی شده‌اند. و نمی‌توان ارزش‌شان را در کمک به ما برای جهت‌یابی، از حواس‌پرتی و عدم تمرکزی که ایجاد می‌کنند جدا کرد.

(۱) هایپرلینک‌ها با متفاوت بودن رنگ و زیرخط‌دار شدن، نسبت به باقی متن از بخش‌های دیگر متن مهم‌تر جلوه می‌کنند و در ما حس نیاز به آگاهی بیشتر را ایجاد می‌کنند.

(۲) هایپرلینک‌ها را می‌توان در صفحات مجزا باز کرد و در ما این حس را به وجود می‌آورند که امکان جابجا شدن در صفحات بدون از دست رفتن مطلب اصلی وجود دارد.

(۳) هایپرلینک‌ها در طول خواندن متن‌ها اسکرول می‌شوند و دیگر در دایره دید نیستند و به ما حس از دست رفتن می‌دهند.

(۴) هایپرلینک‌ها در داخل متن‌ها هستند و مرتبط با موضوع جلوه می‌کنند و با تبلیغات که در کنار متن‌ها هستند و نامربوط جلوه می‌کنند در ذهن ما متفاوت برداشت می‌شوند.

۱۸. کدام گزینه پیوند صحیح بین جملات اندیشمندان رسانه را با سرفصل‌ها و دروس کتاب تفکر و سواد رسانه‌ای

به خوبی نشان می‌دهد؟

(۱) نیل پستمن: رسانه‌ها در نمایشی کردن و ارزش دادن به وقایع، مهارت خاص دارد. / تصاویر بی طرف نیستند

(۲) آلبرت انیشتین: پیشرفت تکنولوژیکی مثل یک تبر در دستان جنایتکاری روان پریش است. / مخاطب بی مخاطب!

(۳) مارک تواین: فریب دادن مردم، آسان‌تر از این است که آن‌ها را متقاعد کنی که فریب خورده‌اند. / اعتیاد رسانه‌ای

(۴) ارنست کاسیرر: اسطوره‌های امروزی، مصنوعاتی هستند که به دست صنعت‌گرانی ماهر و زیرک ساخته شده‌اند. / هر چیز که در جستن آنی، آنی!

۱۹. کدام گزینه به بهترین شکل، جمله پایانی پاراگراف زیر را تکمیل می‌کند؟

رسانه‌های نوین، توانایی ما در دانستن به یک شیوه خاص را ارتقاء بخشیده اما در عین حال، توانایی ما برای دانستن از شیوه‌های پیچیده‌تر دیگر را تضعیف کرده است. در واقع دانش به دست آمده از رسانه‌های نوین از یک سو استحکام باورهای ما را کاهش داده است و از سوی دیگر باعث شده است که برای کسب اطلاعات و هماهنگ کردن آن‌ها با یکدیگر خلاقیت به خرج ندهیم. به بیان دیگر، رسانه‌های نوین با همه کاربری‌های هیجان‌انگیزشان، این حقیقت ساده اما مهم را پنهان می‌کنند که

(۱) اینترنت دارد زندگی‌هایمان را تغییر می‌دهد.

(۲) تجربه‌های دیجیتالی ما روزبه‌روز با زندگی‌مان آمیخته‌تر می‌شود.

(۳) اینترنت، به تغییرات کلان در نحوه تعامل انسان‌ها در سرتاسر جهان سرعت بخشیده است.

(۴) دانش بیشتر لزوماً، به فهم عمیق‌تر منجر نمی‌شود.

۲۰. چند وقتی خبری در رسانه‌ها پیچیده بود مبنی بر این که ایلان ماسک قرار است توییت را بخرد. او چند وقت بعد توییتی منتشر کرد که ترجمه آن می‌شود «پرنده آزاد شده است». سامان از این جمله، به این نتیجه رسید که ایلان ماسک بالاخره توییت را خریداری کرده است. با توجه به برداشت سامان، بگویید که او با توجه به کدام یک از مفاهیم زیر به معنای این توییت پی برده؟

- (۱) متن پیام (۲) فرامتن پیام (۳) زیرمتن پیام (۴) ارزش‌های خبری

۲۱. این جمله را در نظر بگیرید: «یکی از شروط موفقیت در بازیگری و ستاره‌شدن در آن، داشتن بدنی ورزیده و اندامی مناسب است.» مفهوم این جمله از کدام گزینه دورتر است؟

- (۱) کلیشه بدن (۲) تعمیم ناروا (۳) دوقطبی‌سازی (۴) علت گرفتن امر همزمان

خسته نباشید! بالاخره رسیدیم به سوالات بسته‌ای. از سوال ۲۲ تا پایان آزمون، در ابتدای هر سوال یک متن آمده و باید متناسب با آن به دو سوال یا بیشتر پاسخ بدهید. پس در تنظیم زمان خود برای پاسخ به این سوالات دقت کنید تا وقت کم نیارید!

***** انگیزه مصرف رسانه‌ها *****

متن زیر را بخوانید و به سوالات ۲۲ و ۲۳ پاسخ دهید.

مواجهه با رسانه‌ها ممکن است ناشی از انگیزه‌های بسیار خاص (مانند تمایل به شنیدن جدیدترین موسیقی خواننده محبوبان) تا انگیزه‌های بسیار کلی (مانند سرگرم‌شدن صرف) باشد.

پژوهش‌ها نشان داده است که مخاطبان برای مواجهه با تلویزیون دو انگیزه کلی دارند: انگیزه تشریفاتی و انگیزه ابزاری. انگیزه تشریفاتی مربوط به زمانی است که مخاطب با رسانه‌ها از روی عادت انجام می‌شود. در چنین حالتی رسانه، ابزار انتقال پیام، زمان و موقعیت همگی در کنترل عادت هستند. برای نمونه، فردی که هر روز هفته در ساعت ۱۱ صبح تلویزیون را روشن می‌کند و به تماشا برنامه موردعلاقه خود می‌نشیند، مشخصاً از سر عادت این کار را می‌کند. انگیزه ابزاری مربوط به زمانی است که مخاطب با هدفی مشخص و به‌طور آگاهانه، صرفاً برای استفاده از یک محتوای خاص از تلویزیون استفاده می‌کند و تلویزیون را تنها، ابزاری برای دستیابی به محتوای مورد نظرش می‌داند.

کسب رضایت و خشنودی فوری، انگیزه مخاطبان در تقریباً هر نوع استفاده از رسانه‌ها است. مخاطبان محتوایی را انتخاب می‌کنند که نیازهای فوری آنان را برای لذت و خرسندی برآورده سازد. رسیدن به رضایت آبی مبنای تصمیم‌گیری مخاطبان رسانه‌های جمعی در انتخاب پیام‌ها و مصرف آنهاست، و بیشتر این فعالیت‌ها ناشیانه و از روی ناخودآگاه است.

۲۲. با توجه به متن بالا، کدام یک از موارد زیر صحیح نیست؟

- (۱) استفاده از تلویزیون با انگیزه ابزاری، نوعی از اعتیاد به رسانه‌هاست که باید درمان شود.
(۲) رژیم مصرف رسانه‌ای به ما در کنترل میزان استفاده تشریفاتی از رسانه‌ها کمک می‌کند.
(۳) چرخه عادت سبب می‌شود تا مصرف‌کنندگان برای دریافت لذت بیشتر، زمان بیشتری صرف شبکه‌های اجتماعی کنند.
(۴) انگیزه افراد برای استفاده از رسانه‌های جمعی تابعی از وضعیت خودآگاه و ناخودآگاه آنهاست.

۲۳. کدام گزینه درباره پیش‌فرض‌های نویسنده متن فوق، درست است؟

- (۱) از نظر نویسنده، علت استفاده افراد از رسانه‌ها، انگیزه‌های خاص است.
- (۲) نویسنده استفاده ابزاری را سودمندتر از استفاده تشریفاتی ارزیابی می‌کند.
- (۳) کسب رضایت و خشنودی فوری، از ویژگی‌های استفاده آگاهانه از رسانه‌هاست.
- (۴) از نظر نویسنده، استفاده تشریفاتی از رسانه‌ها به خاطر نداشتن سواد رسانه‌ای است.

*** انتخاب‌های از قلم‌افتاده ***

متن زیر از کتاب اصل‌گرایی نوشته گرگ مک‌کیون با اندکی تصرف، برداشته شده است. این متن را بخوانید و به سوالات ۲۴ تا ۲۶ پاسخ دهید.

(پاراگراف ۱) همه ما شاهد بوده‌ایم که طی دهه گذشته، گزینه‌های در دسترس به شکل فزاینده‌ای بیشتر شده‌اند. با این حال، در خلال این افزایش و شاید به دلیل این افزایش، انتخاب‌های مهمی را از قلم انداخته‌ایم.

(پاراگراف ۲) همان‌طور که پیترو دراکر، بنیان‌گذار مدیریت نوین گفته است: «ظرف چند صد سال، وقتی تاریخ دورانمان، از چشم‌اندازی دور نوشته شود، احتمالاً، مهمترین رویدادی که مورخان متوجهش خواهند شد نه فناوری، نه اینترنت و نه تجارت الکترونیک بلکه تغییری بی‌سابقه در اوضاع بشر خواهد بود. برای اولین بار، به معنای واقعی کلمه، افراد زیادی که تعدادشان هم هر روز رو به افزایش است، گزینه‌های زیادی در اختیار دارند. برای اولین بار، مجبور می‌شوند خودشان را مدیریت کنند و جامعه اصلاً آمادگی این کار را ندارد.»

(پاراگراف ۳) عدم آمادگی ما تا حدی به این دلیل است که برای اولین بار، تعدد انتخاب بر توانایی مان برای مدیریت‌کردنش چیره شده است. توانایی پالایش چیزهای مهم از غیرمهم را از دست داده‌ایم. روان‌شناسان این وضعیت را «خستگی تصمیم‌گیری» می‌نامند: هر چه مجبور به گرفتن تصمیم‌های بیشتری باشیم، کیفیت تصمیم‌هایمان بدتر می‌شود.

(پاراگراف ۴) فقط تعداد گزینه‌ها نیست که به شکل فزاینده‌ای افزایش یافته، بلکه قدرت و تعداد عوامل بیرونی تأثیرگذار بر تصمیم‌هایمان هم افزایش یافته است. درباره این که در حال حاضر چقدر بیش از حد به هم وصل شده‌ایم و این اضافه‌بار اطلاعاتی چقدر مایه حواس‌پرتی است، بسیار گفته و نوشته شده است ولی مشکل بزرگ‌تر، آن است که این ارتباط چقدر قدرت فشار اجتماعی را افزایش داده است. امروزه فناوری باعث شده مردم با اعلام نظرشان راحت‌تر برایمان تعیین تکلیف کنند. مشکل فقط اضافه‌بار اطلاعاتی نیست، بلکه اضافه‌بار نظرها هم هست.

۲۴. براساس متن بالا، کدام گزینه در تعامل با رسانه‌ها نتیجه مفهوم خستگی تصمیم‌گیری نیست؟

- (۱) خاموش کردن اعلان هشدار (نوتیفیکیشن) در رسانه‌های اجتماعی
- (۲) روشن کردن بی‌هدف تلویزیون و تغییر دائم شبکه‌های تلویزیونی بدون قصدمندی قبلی
- (۳) استفاده از پیشنهاد ویدئوهای مشابه (similar posts) در اینستاگرام
- (۴) استفاده از دکمه پسندیدن (لایک) برای همه فرسته(پست)های دوستان و آشنایان فارغ از محتوای آنها

۲۵. با توجه به مفهوم «انتخاب‌های از قلم‌افتاده» در متن بالا، کدام یک از گزینه‌های زیر، بیانگر نقش رسانه‌ها در سخت‌شدن تصمیم‌گیری‌ها در دوران حاضر نیست؟

- (۱) به تصویر کشیدن گزینه‌های مختلف در هر تصمیم‌گیری در قالب تبلیغات
- (۲) متصل کردن افراد بیشتر به ما و اضافه شدن نظر (کامنت) آنها به عامل تصمیم‌گیری
- (۳) اضافه کردن قابلیت امتیاز رضایت مشتریان (ستاره) در کنار کالا و خدمات
- (۴) ایجاد تمایل داشتن همه گزینه‌ها با هم به جای تصمیم در انتخاب یک گزینه با بازنمایی کردن زندگی ستاره‌های رسانه‌ای

۲۶. پاراگراف ۴ چه نسبتی با کل متن دارد؟

- (۱) از زاویه‌ای جدید به یک پدیده عصر حاضر توجه می‌کند و آن را به عنوان یکی دیگر از عوامل مؤثر بر توجیه هدف کلی متن عنوان می‌کند.
- (۲) یکی از پدیده‌های عصر حاضر را به کمک مفهوم هدف کلی متن، توجیه می‌کند.
- (۳) یک پدیده عصر حاضر را که به ظاهر متناقض با هدف کلی متن است را توجیه می‌کند.
- (۴) به تأثیرات یک پدیده عصر حاضر بر مفهوم هدف کلی متن از دو جنبه می‌پردازد.

راز بقای غزال و غزاله

متن زیر را بخوانید و به سوالات ۲۷ تا ۳۳ پاسخ دهید.

(پاراگراف ۱) «تق!» توجه غزال نوجوان از چمن‌های سبز و تازه بهاری به صدا جلب می‌شود. آیا صدای شکسته شدن یک تکه چوب بود؟ سر را بالا می‌آورد، گوش را می‌چرخاند و چشم به هر سو می‌گرداند. ترس وجود او را فراگرفته است و بدن، آماده یک فرار سریع می‌شود. نکند شکارچی تیزرویی در کمین است؟ فوری باید اطلاعات بیشتری به دست آورد و اگر این خطر احتمالی، یک خطر واقعی باشد، بقای غزال در خطر است!

(پاراگراف ۲) «دینگ!» توجه غزاله نوجوان از کتاب منطقی که در دست دارد به صدا جلب می‌شود. صدای «اعلان» پیام‌رسان من بود؟ گوشی هوشمند را به دست می‌گیرد و صفحه را چک می‌کند. اضطراب او را فراگرفته است و آماده مواجهه با یک خبر جدید می‌شود. نکند اتفاقی افتاده است که او از آن بی‌خبر است و ممکن است به جدا افتادن او از گروه دوستان یا هم‌مدرسه‌ای‌ها منجر شود؟ فوری باید اطلاعات جدید را به دست آورد و گرنه ممکن است این یک خطر واقعی برای بقای غزاله باشد!

(پاراگراف ۳) هر لحظه داده‌های دیداری و شنیداری بسیاری وارد سیستم حواس ما می‌شوند. یکی از سامانه‌های عمقی مغز انسان که از لحاظ عملکردی مشابه مغز خزندگان و پستانداران است، این وظیفه را برعهده دارد تا همه این داده‌ها را به سرعت و بدون توجه به جزئیات، پردازش کند تا اگر پدیده‌ای در اطراف ما اتفاق می‌افتد که برای ادامه بقا به آن احتیاج داریم و یا ممکن است تهدیدی برای بقای ما باشد، آن را تشخیص دهد و توجه ما را به آن پدیده جلب کند. به این نوع از توجه، توجه غیرارادی گفته می‌شود و این عوامل بیرونی هستند که بدون دخالت خودآگاه ما، آن را به کار می‌اندازند. توجه غیرارادی بسیار قوی، سریع و محتاط است؛ یعنی این سامانه خیلی سریع و آنی تمام حواس را به صورت کامل به هر پدیده‌ای که احتمال اندکی دارد که بقا را تهدید کند، جلب می‌کند.

(پاراگراف ۴) از طرف دیگر یکی از سامانه‌های سطحی و بیرونی مغز انسان که از لحاظ عملکردی، تنها در پستانداران نزدیک به انسان سطحی‌مقدماتی از آن دیده شده است، این وظیفه را برعهده دارد که به صورت ارادی و خودآگاه از بین همه داده‌هایی

که وارد حواس ما می‌شوند، تنها به بخش خاصی از اطلاعات مورد نیاز و خودخواسته توجه کند. به این نوع از توجه، «توجه ارادی» و یا «توجه انتخابی» گفته می‌شود. توجه ارادی در اغلب انسان‌ها ضعیف، کند و پریشان است؛ یعنی این سیستم به سختی می‌تواند تنها بخشی از حواس را آرام آرام به موضوع انتخاب شده متمرکز کند و بعد از مدتی خسته شده و از تمرکز خارج می‌شود.

(پاراگراف ۵) تنها بعضی انسان‌ها که توجه ارادی خود را منطبق بر اصل انعطاف پذیری نوروئی - استفاده بیشتر از یک مسیر عصبی منجر به تقویت آن مسیر عصبی می‌شود- پرورش داده باشند و از طرفی خود را نسبت به پدیده‌های بیرونی حفاظت کنند، می‌توانند برای ساعت‌ها بر یک موضوع انتخابی متمرکز باشند و به حالت «غرقگی» برسند. غرقگی حالتی است که ما انتخاب کرده‌ایم به موضوعی خاص توجه کنیم و حتی متوجه علائم مهم توجه غیرارادی مثل گرسنگی، تشنگی و یا حتی خواب‌آلودگی نشویم.

(پاراگراف ۶) بله! غزال درست تشخیص داده بود؛ یک ببر آرام آرام خود را به غزال نزدیک کرده بود و در کمین بود تا به سوی او حمله‌ور شود. نباید وقت را در چمن‌زار تلف می‌کرد، مهم‌ترین کار دور شدن از موقعیت با بیشترین سرعت بود. درست است که آن چمن‌زار زیبا مواد غذایی مناسبی برای ادامه زندگی در خود داشت، اما شاید ۲۰ دقیقه بعد دیگر غزال نبود که از آن استفاده کند؛ پس باید از چمن‌زار می‌گریخت.

(پاراگراف ۷) بله! غزاله درست تشخیص داده بود؛ یک خبر جدید در بین دوستان می‌چرخید و ممکن بود او دیر با آن مواجه شود. نباید وقت را پای کتاب تلف می‌کرد. مهم‌ترین کار ورود به بحث بود تا از آن، جا نماند. درست است که کتابی که در دست داشت دانش و مهارت مفیدی برای ادامه زندگی او در آینده در خود داشت اما شاید ۲۰ دقیقه بعد دیگر غزاله‌ای نبود که بخواهد از آنها استفاده کند پس باید از کتاب می‌گریخت.

۲۷) کدام یک از گزینه‌های زیر نمونه‌ای از غرقگی در استفاده از رسانه‌ها نیست؟

- ۱) مشاهده فیلم در سالن تاریک سینما
- ۲) خواندن یک رمان برای ساعت‌های متمادی
- ۳) زیارت امام رضا (ع) از طریق عینک واقعیت مجازی
- ۴) مشاهده تلویزیون در خانه در کنار امور روزمره

۲۸) کدام یک از گزینه‌های زیر نمونه‌ای از رسانه‌های مبتنی بر توجه ارادی است؟

- ۱) دسترس پذیری محتوای رسانه مبتنی بر دسته‌بندی موضوعی و جستجو
- ۲) دسترس پذیری محتوای رسانه مبتنی بر جریان پخش اطلاعات (مثل رادیو، تلویزیون، استریم و...)
- ۳) دسترس پذیری محتوای رسانه مبتنی بر شخصی‌سازی و پیشنهاددهی
- ۴) دسترس پذیری محتوای رسانه مبتنی بر اعلان هشدار (نوتیفیکیشن)

۲۹. کدام گزاره پیش‌فرض مورد نیاز برای صحت استقرای تمثیلی بین پاراگراف ۱ و ۲ نیست؟

- (۱) صدای کوتاه ضربه‌ای، در انسان مشابه پستانداران توجه غیرارادی را جلب می‌کند.
- (۲) محتویات کتاب منطق مشابه محتویات چمن‌زار برای بقا مهم است.
- (۳) صدای کوتاه ضربه‌ای، در انسان مشابه پستانداران تغییراتی در سوخت‌وساز بدن ایجاد می‌کند تا به دنبال اطلاعات بیشتر باشیم.
- (۴) احتمال عقب‌افتادن از گروه، مشابه احتمال تحت تعقیب‌بودن توسط یک شکارچی برای بخش عمقی مغز تهدید بقا تشخیص داده می‌شود.

۳۰. در ادامه مثال‌های مختلفی از زندگی غزاله آمده است. کدام ادعای مطرح‌شده توسط غزاله، مفهوم بیان شده در پاراگراف ۳ را تقویت می‌کند؟

- (۱) وقتی گرسنه هستم، خیلی سخت می‌تونم به چیز دیگه‌ای فکر کنم. انگار حتی در اینستاگرام هم تصاویر غذا و آشپزی بیشتری می‌بینم.
- (۲) من خیلی سخت خوابم می‌بره. اغلب اوقات از گشتن در اینستاگرام استفاده می‌کنم تا خوابم ببره.
- (۳) من بیشتر اوقات تنها هستم اما خوشحالم که با گوشی همراه می‌تونم با دوستانم گپ بزنم.
- (۴) وقتی مدرسه به خاطر کرونا تعطیل بود، تونستم صفحات مجازی مرتبط با رشته‌ای که دوست دارم رو پیدا کنم. وقتی توی این صفحات می‌گردم، انگار توی یه جهان دیگه هستم. متوجه هیچ چیز نمی‌شم.

۳۱. در پاراگراف‌های ۶ و ۷ یک استدلال تمثیلی رخ داده است. کدام گزینه زیر این تمثیل را نقض نمی‌کند؟

- (۱) توجه غیرارادی غزال و غزاله مشابه هم رفتار کردند اما در مصداق غزال، تهدید بقا واقعی و در مصداق غزاله تهدید بقا غیرواقعی بود.
- (۲) غزال راه دیگری نداشت و گریز از ببر بدون انتخاب غزال اتفاق افتاد در حالی که غزاله راه دیگری داشت و گریز از کتاب با انتخاب خود او بود.
- (۳) غزال ۲۰ دقیقه دیگر و بعد از رفع تهدید بقا می‌تواند به چمن‌زار برگردد. غزاله ۲۰ دقیقه دیگر و بعد از گفتگو با دوستانش می‌تواند به مطالعه کتاب منطق برگردد.
- (۴) درست است که مطالعه کتاب منطق به فوریت تغذیه از چمن‌زار در ادامه بقا مهم نیست ولی عدم شرکت در بحث دوستانه هم به اندازه فرار از ببر تهدید فوری بقا نیست. امکان به تعویق انداختن شرکت در بحث دوستانه توسط غزاله وجود داشت.

۳۲. در ادامه تعدادی از تجربه‌های غزاله آمده است. کدام یک از این تجربه‌ها، ادعاهای موجود در پاراگراف ۴ را تایید نمی‌کند؟

- ۱) وقتی مطالعه درس‌ها رو شروع می‌کنم، انگار یک بخشی از مغزم می‌خواد یه کار دیگه بکنه. اگر موسیقی نگذارم، کلی فکر تو سرم میاد و میره.
- ۲) خیلی فرصتش پیش نمی‌یاد ولی هر موقع شروع میکنم و رمان می‌خونم، متوجه گذر زمان نمی‌شم. وقتی یک رمان خوب و گیرا پیدا کنم اغلب تا تموم نشه، زمین نمی‌گذارمش.
- ۳) وقتی توی کلاس به حرف‌های معلم گوش می‌کنم، بعد چند دقیقه خسته میشم، اونوقته که دوست دارم بدونم بقیه بچه‌ها دارن چیکار می‌کنند. به همین خاطر خیلی وقت‌ها خانم معلم که برمیگرده می‌بینه من رو به تخته نیستم و فکر میکنه از اول هم به حرف‌هاش گوش نمیدادم.
- ۴) همیشه شروع به کاری برام سخته، باید به زور خودم رو بکشونم پای اون کار، ولی یه مدت که میگذره، آروم آروم انگار همه چی روی دور میفته!

۳۳. در دوران فراوانی اطلاعات و کمبود توجه، رسانه‌ها برای برپا و زنده نگه‌داشتن خود به دنبال جلب توجه ما هستند. چه را که مدل اقتصادی حاکم بر دوران ما «اقتصاد توجه» است. توجه بیشتر برای رسانه‌ها یعنی حق اشتراک و یا تبلیغات بیشتر. به همین دلیل رسانه‌ها از انواع روش‌های مؤثر بر توجه غیرارادی استفاده می‌کنند. از طرفی خیلی از انسان‌ها برنامه خود را برای آینده طراحی کرده‌اند و این یعنی با توجه ارادی خود به دنبال موضوع به خصوصی در رسانه‌ها هستند. کدام یک از روش‌های زیر روش مناسبی برای غلبه دادن توجه ارادی بر توجه غیرارادی نیست؟

- ۱) تعیین مدت زمان محدود در طول روز برای استفاده از رسانه‌ها و کنار گذاشتن رسانه پس از پر شدن ظرفیت روزانه
- ۲) قطع کردن اعلان رسانه‌های اجتماعی و تعیین بازه زمانی مشخصی در طول روز برای استفاده از آنها
- ۳) استفاده از ابزارهای تخصصی تک کاره به جای گوشی همراه همه‌کاره مثل استفاده از ساعت مچی به جای استفاده از ساعت موبایل
- ۴) دنبال کردن محتوای انتخابی در رسانه تخصصی نه در بستر رسانه‌های چندموضوعی مثل دنبال کردن سایت تخصصی آموزش تخصصی به جای دنبال کردن یک صفحه اینستاگرامی آن موضوع

***** TV vs VOD *****

متن زیر را بخوانید و به سوالات ۳۴ تا ۳۶ پاسخ دهید.

(پاراگراف ۱) همزمانی ظهور رادیو و تلویزیون به عنوان رسانه‌های جمعی (توده‌ای) که عموم افراد فارغ از سن، جنسیت، سواد و... می‌توانستند مخاطب آن باشند، و جنگ جهانی اول و دوم نقش بسزایی در شکل‌گیری نظریه‌های تأثیر نامحدود در تاریخ نظریه‌های ارتباطات داشتند. محققان تا مدت‌ها رادیو و تلویزیون را ابزار تبلیغاتی به شدت مؤثر در راستای به سلطه گرفتن جوامع قلمداد می‌کردند.

(پاراگراف ۲) اما با گذشت زمان از دوران جنینی رادیو و تلویزیون و فراگیر شدن این رسانه‌ها و شناخت بیشتر مخاطبان از نحوه کار آنها، مطالعات حاکی از آن بود که دیگر مخاطبان، تأثیر دلخواه فرستندگان را به راحتی پذیرا نمی‌شوند. در این دوره زمانی، نظریه‌ها در گردشی کامل، از تأثیر محدود رسانه‌ها و نقش فعال مخاطبان در تعامل با رسانه‌ها صحبت می‌کردند. (پاراگراف ۳) هرچند سال‌ها نظریه‌های تأثیر مشروط رسانه‌ها به دنبال پیدا کردن مؤلفه‌های مهم و گزاره‌های شرطی برای تأثیر یا عدم تأثیر رسانه‌ها بودند، با ظهور رسانه‌های تعاملی همچون رسانه‌های اجتماعی و بسترهای پخش ویدئو به درخواست (VOD)، بار دیگر نظریه‌های تأثیر محدود و نقش مخاطب فعال در مطالعات ارتباطی قوت گرفت. (پاراگراف ۴) بخش عمده‌ای از محققان، اینترنت، رسانه‌های اجتماعی و بسترهای پخش ویدئو به درخواست را رسانه‌های مخاطب‌محور و ابزار آگاهی و آزادی از سلطه قلمداد می‌کردند. اما باز هم گذشت زمان از دوران جنینی این رسانه و فراگیر شدن آنها نظرات محققان را از نگاهی یک‌جانبه خارج کرد. (پاراگراف ۵) رسانه‌های جدید با ایجاد امکان تکثیر در تولید محتوا و قابلیت جستجو برای یافتن محتوای مورد نظر، امکان گزینشگری و نفع‌گرایی را برای مخاطبان بیش از پیش محقق کردند اما حجم انبوه اطلاعات و سیستم شخصی‌سازی و پیشنهاددهی در رسانه‌های جدید هدفمندی را کاهش می‌دهند. همچنین وجود اعلان در رسانه‌های جدید و نامتمرکز بودن تولید محتوا امکان مقاومت در برابر پیام‌ها را کاهش می‌دهد.

۳۴. از بین گزینه‌های زیر کدام عنوان مناسب‌تری برای متن بالا است؟

- ۱) نظریه‌های ارتباطات و رسانه در گذر زمان
- ۲) رسانه‌های تأثیر محدود و رسانه‌های تأثیر نامحدود
- ۳) تأثیرات بستر تاریخی و اجتماعی در مطالعات رسانه‌ای
- ۴) خطای تقلیل‌گرایی در نظریه‌سازی رسانه‌های نوین

۳۵. از نظر نگارنده متن بالا، کدام یک از گزینه‌های زیر غلط است؟

- ۱) نظریه‌های ارتباطی با تحول رسانه‌ها، دچار تغییر شده‌اند.
- ۲) بسترهای تاریخی و اجتماعی ظهور یک رسانه در فهم کارکردهای آن رسانه تأثیر گذاشته است.
- ۳) رسانه‌های تعاملی مثل اینترنت، رسانه‌های اجتماعی و بسترهای پخش ویدئو به درخواست، ابزار سلطه و تأثیر بر مخاطبان هستند.
- ۴) نظریه‌های تأثیر محدود و تأثیر نامحدود رسانه‌ای، هرکدام در دوره‌های زمانی به خصوصی مورد توجه محققان بوده‌اند.

۳۶. کدام یک از گزینه‌های زیر را می‌توان به عنوان یک مثال صحیح در پاراگراف ۵ گنجانند؟

- ۱) زمان‌بندی پخش (کنداکتور)، در تلویزیون به گزینش‌گری، هدفمندی و سودمندی مخاطبان کمک می‌کند.
- ۲) امکان ارسال نظر (کامنت) در رسانه‌های جدید، منجر به افزایش امکان مشارکت و درگیری در مخاطبان می‌شود.
- ۳) تماشای جمعی تلویزیون امکان گفت‌وگو درباره محتوای تلویزیون و در نتیجه امکان مشارکت در مخاطبان را بالا می‌برد.
- ۴) امکان مصرف رادیو و تلویزیون به همراه انجام امور روزمره، جلوی غرق‌شدگی در پیام رسانه‌ای را گرفته و در نتیجه امکان مقاومت را در مخاطبان بالا می‌برد.

***** ویژه‌نامه اولین سال قرن ۱۵ شمسی *****

براساس متن زیر، به سوالات ۳۷ تا ۴۲ پاسخ دهید.

شما قرار است به‌عنوان سردبیر ویژه‌نامه «اولین سال قرن ۱۵ شمسی»، ۹ رویداد مهم سال ۱۴۰۱ را به نحوی در صفحه اول روزنامه قرار دهید که همه فضاهای آن پر شود. این ۹ رویداد از این قرار است:

احتمال وقوع بحران غذا در جهان، قهرمانی آرژانتین در جام جهانی ۲۰۲۲، برپایی رزمایش ارتش ایران در مرز با آذربایجان، آغاز فصل تازه‌ای از ویروس کرونا، حمله روسیه به اوکراین، ترور در حرم شاهچراغ (ع)، بحران خشکسالی در ایران، ترور نخست‌وزیر سابق ژاپن

این خبرها، به ترتیب از کوچک به بزرگ با اندازه فونت‌های ۱، ۲ و ۳ نوشته شده و در صفحه اول که از سه ستون و چهار ردیف تشکیل شده است، قرار می‌گیرند. بر اساس قواعد چینش صفحه اول و همچنین اولویت‌بندی‌های روزنامه، شما به چیدمانی که در ادامه آمده است، رسیده‌اید. بر اساس این موارد، صفحه نخست روزنامه را طراحی کنید و در ادامه به سوالات پاسخ دهید.

- عنوان ویژه‌نامه با سایز ۲، در ردیف ۱ ستون ۲ و اطلاعات ویژه‌نامه با سایز ۱ در ردیف چهارم و ستون اول قرار می‌گیرند.
- خبر مربوط به «ترور در حرم شاهچراغ (ع)»، بزرگ‌ترین سایز در بین خبرها را دارد و در ردیف دوم قرار گرفته است.
- خبر «فصل تازه کرونا»، با سایز ۱ دقیقاً، در زیر خبر «حمایت اینترنت‌نشال از تجزیه‌طلبان» قرار می‌گیرد. همچنین، خبرهای خارجی‌ای که در آن ارزش خبری تعارض به کار رفته است، با سایز ۲ در ردیف آخر قرار می‌گیرند.
- عنوان ویژه‌نامه بین خبرهایی درباره «احتمال وقوع بحران غذا در جهان» و «قهرمانی آرژانتین در جام جهانی ۲۰۲۲» قرار دارد که هر دو با سایز ۲ نوشته شده، قرار گرفته است.
- خبر «ترور نخست‌وزیر سابق ژاپن» در ستون سوم است و تصویر ویژه‌نامه درست زیر عنوان ویژه‌نامه قرار گرفته است.
- خبر «بحران خشکسالی در ایران» در ردیف سوم است و همچنین با خبرهای «احتمال وقوع بحران غذا در جهان» و «قهرمانی آرژانتین در جام جهانی ۲۰۲۲» در یک ستون قرار نگرفته است.
- خبر «بحران جهانی غذا» با خبر «برگزاری رزمایش ارتش در مرز ایران با آذربایجان» در یک ستون قرار نگرفته است.

صفحه اول روزنامه

ستون سوم	ستون دوم	ستون اول	
	عنوان ویژه‌نامه با سایز ۲		ردیف اول
	تصویر		ردیف دوم
			ردیف سوم
		اطلاعات ویژه‌نامه با سایز ۱	ردیف چهارم

۳۷. در کدام دسته همه اخبار نمی‌توانند در ستون دوم قرار گیرند؟

- ۱) فصل تازه کرونا، قهرمانی آرژانتین، حمله روسیه به اوکراین
- ۲) بحران جهانی غذا، ترور نخست وزیر ژاپن، رزمایش ارتش
- ۳) ترور نخست‌وزیر ژاپن، رزمایش ارتش، بحران خشکسالی در ایران
- ۴) بحران خشکسالی در ایران، ترور در حرم شاهچراغ (ع)، فصل تازه کرونا

۳۸. کدام خبرها مطمئناً در مجاورت (چپ، راست، بالا یا پایین) تصویر ویژه‌نامه قرار می‌گیرند؟

- ۱) بحران جهانی غذا، حمایت اینترنت‌نشال از تجزیه‌طلبان
- ۲) بحران خشکسالی در ایران، ترور در حرم شاهچراغ (ع)
- ۳) بحران جهانی غذا، ترور در حرم شاهچراغ (ع)
- ۴) بحران خشکسالی در ایران، قهرمانی آرژانتین

۳۹. کدام عبارت زیر نادرست است؟

- ۱) خبر «حمله روسیه به اوکراین» با اولویت کمتری نسبت به خبر «بحران جهانی غذا» در ویژه‌نامه قرار گرفته است.
- ۲) برجسته‌ترین خبر، به «ترور در حرم شاهچراغ (ع)» تعلق دارد.
- ۳) خبر «قهرمانی آرژانتین»، قطعا از خبر «فصل تازه کرونا» برجسته‌تر است.
- ۴) خبر «ترور نخست‌وزیر سابق ژاپن» با «اطلاعات ویژه‌نامه» اهمیت یکسانی دارد.

۴۰. اگر خبر مربوط به «بحران جهانی غذا» در ردیف اول و ستون اول قرار گیرد، کدام گزینه الزاماً، درست است؟

- ۱) خبر «ترور در حرم شاهچراغ (ع)»، حتما در مجاورت خبر «قهرمانی آرژانتین در جام جهانی ۲۰۲۲» قرار می‌گیرد.
- ۲) خبر «فصل تازه کرونا» می‌تواند، در مجاورت با «تصویر ویژه‌نامه» قرار می‌گیرد.
- ۳) خبر «ترور نخست‌وزیر سابق ژاپن»، الزاماً، با خبر «فصل تازه کرونا»، در یک ستون قرار می‌گیرند.
- ۴) خبر «برگزاری رزمایش ارتش در مرز ایران با آذربایجان» الزاماً، در ردیف سوم و ستون سوم قرار می‌گیرد.

۴۱. کدام گزینه درباره ترتیب هر ردیف ویژه‌نامه از راست به چپ، نمی‌تواند درست باشد؟

- ۱) ردیف ۱: بحران جهانی غذا، عنوان ویژه‌نامه، قهرمانی آرژانتین
- ۲) ردیف ۲: ترور در حرم شاهچراغ (ع)، تصویر ویژه‌نامه، حمایت اینترنت‌نشال از تجزیه‌طلبان
- ۳) ردیف ۳: فصل تازه کرونا، رزمایش ارتش، بحران خشکسالی در ایران
- ۴) ردیف ۴: اطلاعات ویژه‌نامه، حمله به اوکراین، ترور نخست‌وزیر سابق ژاپن

۴۲. فرض کنید شما سردبیر این ویژه نامه هستید. با توجه به متن «راز بقای غزال و غزاله» که در سوالات قبل آن را مطالعه کردید، بگویید کدام گزینه درباره صفحه اول ویژه نامه «اولین سال قرن ۱۵ شمسی»، درست نیست؟
- ۱) شما به عنوان سردبیر از ابزارهای صفحه‌آرایی برای جلب توجه غیرارادی مخاطبان استفاده می‌کنید.
 - ۲) شما به عنوان سردبیر با قراردادن اخبار متنوع در صفحه اول، توجه ارادی مخاطبان را برای مطالعه ادامه متن‌ها در نظر می‌گیرید.
 - ۳) شما به عنوان سردبیر با استفاده از اخبار با ارزش خبری برخورد، توجه غیرارادی معطوف به بقای مخاطبان را جلب می‌کنید.
 - ۴) شما به عنوان سردبیر با استفاده از تنوعی از ارزش‌های خبری در صفحه اول، توجه ارادی مخاطبان در مشاهده ویژه‌نامه‌تان را در نظر گرفته‌اید.

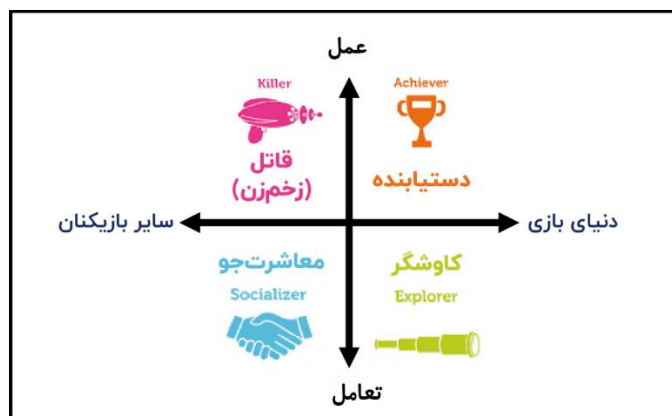
*** بازی و بازیکن ***

براساس متن زیر به سوالات ۴۳ تا ۴۵ پاسخ دهید.

ریچارد بارتل، بازی‌ساز و استاد دانشگاه در مصاحبه با بازیکنان بازی طراحی شده توسط خودش (MUD - سیاهچاله چندکاربره) به یک مدل مفهومی دو طیفی در بین بازیکنان رسید. در این مدل دو طیف متقاطع برای تعیین جایگاه هر بازیکن مورد استفاده قرار می‌گرفت. طیف اول درباره نحوه کنش بازیکنان در بازی بود که یک سر آن عمل و سر دیگر آن تعامل است. عمل یا اقدام به کنشی یک سوپه از طرف بازیکن اشاره دارد که در راستای تحقق اهداف خود در بازی انجام می‌دهد. در حالی که تعامل به کنشی دو سوپه بین بازیکن و طرف دوم تعامل برمی‌گردد که این کنش نه فقط در راستای تحقق اهداف خود بلکه در راستای ابراز طرفین تعامل انجام می‌شود. طیف دوم درباره طرف مقابل کنش بازیکنان در بازی است. در این طیف، بازیکن یا با دنیای بازی کنش خود را برقرار می‌کند یا با سایر بازیکنان. با ترسیم این دو طیف به صورت متقاطع، به ۴ نوع شخصیت بازیکن در بازی می‌رسیم:

- **دست‌یابنده:** عمل بر دنیای بازی؛ با هدف ابراز خود در دنیای بازی و رسیدن به موفقیت‌های طراحی شده در بازی
- **کاوشر:** تعامل با دنیای بازی؛ با هدف جستجو در دنیای بازی و کشف ظرفیت‌های موجود در دنیای بازی
- **قاتل:** عمل بر بازیکنان دیگر؛ با هدف رقابت با دیگر بازیکنان و اثبات جایگاه خود در بین بازیکنان
- **معاشرت‌جو:** تعامل با بازیکنان دیگر؛ با هدف همکاری با دیگر بازیکنان و کشف ظرفیت‌های ارتباطی با دیگر بازیکنان

هرچند این مدل مفهومی برای بازی سیاهچاله چندکاربره استخراج شده است اما می‌تواند مدل کارآمدی برای تحلیل بازی‌ها و بازیکنان هوادار آنها باشد.

۴۳. با توجه به تعریف ۴ نوع شخصیت بازیکن در مدل مفهومی بارتل، کدام گزینه نمایانگر مدل فعالیت‌های شخصیت مورد نظر نیست؟

- (۱) دست‌یابنده: مقایسه کردن، سهیم شدن، رای دادن، برنده شدن، جمع کردن
- (۲) قاتل: مبارزه کردن، دزدیدن، خودنمایی کردن، مسخره کردن
- (۳) کاوشگر: پیدا کردن، گشتن، دیدن، سازماندهی کردن
- (۴) معاشرت‌جو: احوالپرسی کردن، کمک کردن، به اشتراک گذاشتن، نظر دادن، پسندیدن

۴۴. در هر یک از گزینه‌های زیر داستان و قابلیت‌های یک بازی بیان شده است. در ادامه نوع شخصیت بازیکنی که احتمالاً این نوع از بازی را می‌پسندد بیان شده است. کدام گزینه نسبت بین بازی و شخصیت بازیکن به شکل صحیحی کنار هم قرار گرفته است؟

- (۱) کلش رویال: یک بازی جنگ تن به تن است که در یک میدان نبرد دو نفر باید با استراتژی و کارت‌های قدرتمند خود شروع به رقابت کنند و هر کسی استراتژی برتر را استفاده کند در میدان جنگ پیروز می‌شود. / دستیابنده
- (۲) تاون شپ: یک مزرعه به شما داده می‌شود که مدیریت آن را بر عهده می‌گیرید و برای گسترش و توسعه آن تلاش می‌کنید. شما باید با کاشت و برداشت محصولات و فروش آنها به کسب ثروت بپردازید و یا در انواع معدن‌های مختلف آثارهای باستانی را کشف کنید و رویای خود را بسازید. / قاتل
- (۳) سیمز: یک بازی ویدئویی در سبک شبیه‌سازی زندگی است که بازیکن رفتار خود را در پویایی‌های گوناگون کنترل می‌کند و می‌تواند روابط را تشکیل دهد و با مردم دوست شود و سر کار رود. / معاشرتی
- (۴) گیاهان در مقابل زامبی‌ها: یک بازی در سبک دفاع از قلعه است که در آن شما به کمک گیاهان مهاجم، جلوی زامبی‌هایی که قصد رسیدن به منزل شما را دارند می‌گیرید. / کاوشگر

۴۵. علی، زیاد اهل بازی نیست اما تنها نوع خاصی از بازی‌ها را می‌پسندد و انجام می‌دهد. بازی‌هایی که چالش‌های نسبتاً ساده‌ای دارد اما از طرفی برای شناخت کل دنیای بازی و پویایی‌های آن نیاز به گذر زمان و ادامه دادن به بازی است. علی زمانی که متوجه شود با گذر زمان در بازی، دیگر پدیده جدیدی در بازی نیست و یا سطح چالش‌ها برای ادامه بازی خیلی افزایش یافته است، آن بازی را کنار می‌گذارد. با توجه به چارچوب مفهوم بارتل، علی جزو کدام دسته از بازیکنان است؟

- (۱) دست‌یابنده
- (۲) قاتل
- (۳) کاوشگر
- (۴) معاشرتی

***** هورمون شادی *****

براساس متن زیر به سوالات ۴۶ تا ۴۸ پاسخ دهید.

در یکی از مدل‌های علمی تحلیل عوامل شادی و لذت در انسان، نقش چهار ماده زیست-شیمیایی در مغز را بر می‌شمارند. «اندورفین» هورمون انگیزه، «دوپامین» هورمون پاداش، «سروتونین» هورمون منزلت و «آکسیتوسین» هورمون عشق. اندورفین زمانی در مغز ترشح می‌شود که نیاز به انجام ادامه مسیر برای رسیدن به نتیجه احتمالی داریم. به طور مثال فعالیت شدید جسمانی منجر به رسیدن حس درد از عضلات به مغز می‌شود اما ما نیاز به ادامه مسیر برای رسیدن به منزل داریم، در این زمان برای داشتن انگیزه ادامه فعالیت برای رسیدن به نتیجه احتمالی اندورفین ترشح می‌شود. از طرف دیگر دوپامین زمانی در مغز ترشح می‌شود که فعالیت ذهنی و یا جسمانی فرد منجر به حصول نتیجه و موفقیت شده باشد. مغز برای خوشایند کردن موفقیت و ایجاد تمایل به تکرار آن، یک سرخوشی و لذت را در صورت کسب موفقیت به مغز پاداش می‌دهد. اندورفین و دوپامین دو هورمون خودخواه شناخته می‌شوند یعنی منجر به یک چرخه انگیزه و پاداش فردی می‌شوند.

سروتونین و آکسیتوسین اما به عنوان دو هورمون دگرخواه شناخته می‌شوند یعنی زمانی در مغز به جریان می‌افتند که در تعامل با دیگران هستیم. سروتونین زمانی در مغز ترشح می‌شود که شما در نسبت با دنیای پیرامون خود احساس منزلت اجتماعی بالاتری دارید. یعنی در جامعه‌ای هستید که به جایگاه اجتماعی شما احترام می‌گذارند. لذت ناشی از کسب مدال طلا از این هورمون ناشی می‌شود. از طرفی زمانی که در رده‌های میانی اجتماعی هستید، امنیت اجتماعی برای شما مهم است به طور مثال وقتی می‌بینید حتی ضعیف‌ترین اقلشار جامعه مورد حمایت قرار می‌گیرند شما نیز احساس امنیت می‌کنید که حتی در صورت نزول به پایین‌ترین درجه اجتماعی، باز جایی در جامعه خواهید داشت. در آخر هورمون آکسیتوسین زمانی ترشح می‌شود که با کسی یا چیزی غیر از خودتان احساس یکی شدن و یکپارچگی می‌کنید. همه ما تعریف مشخصی از خود داریم و باقی دیگران را غیر خودی می‌دانیم اما همواره احتیاج داریم، جایی داشته باشیم تا سلاح خود را زمین بگذاریم و در زمان بودن با عده‌ای احساس امنیت داشته باشیم تا این حد که نیاز نباشد برای حفظ امنیت‌مان پرده‌ای میان خود و این جمع بنا کنیم. این یکی شدن با دیگری همان عشق است و زمانی که با کسی یا چیزی این حس را داریم، هورمون آکسیتوسین در مغز ترشح می‌شود. این تعریف از عشق به تعبیر دیگر همان احساس هویت هست. شما با هر چیزی که خود را یکی بدانید و هویت‌تان را با آن تعریف کنید در واقع عاشق آن هستید.

۴۶. طبق مدل تحلیل عوامل حس شادی، بین کدام یک از رفتارهای بازیکنان بازی‌های رایانه‌ای و هورمون اشاره

شده در مقابل آن تناسب چندانی برقرار نیست؟

۱) تشکیل گروه‌های هواداری بازی‌های رایانه‌ای/آکسیتوسین

۲) مراجعه حجم زیادی از بازیکنان برای یاد گرفتن نحوه عبور از مراحل بازی به صفحه شخصی یک بازیکن/سروتونین

۳) ساعت‌ها ادامه دادن به بازی برای دستیابی به موفقیت دلخواه در یک مرحله خاص/اندورفین

۴) اشتراک‌گذاری روش عبور از یک مرحله سخت در بازی با دیگر بازیکنان/دوپامین

۴۷. با توجه به چارچوب مفهومی بارتل در تحلیل بازیکن‌های بازی‌های رایانه‌ای و نقش ۴ هورمون حس شادی، کدام

یک از گزینه‌های زیر صحیح نیست؟

- (۱) در بین بازیکنان با مدل کنش عمل، احتمالاً نقش هورمون‌های خودخواه در احساس لذت از بازی نقش بیشتری است.
- (۲) احتمالاً نقش اندورفین در احساس لذت از بازی در بازیکنان کوشگر بیشتر از بازیکنان معاشرت‌جو است.
- (۳) در بین بازیکنان کوشگر، احساس لذت از بازی در بازیکنان به هورمون سروتونین مربوط است.
- (۴) احتمالاً نقش سروتونین در احساس لذت از بازی در بازیکنان قاتل بیشتر از بازیکنان معاشرت‌جو است.

۴۸. با توجه به نقش‌ها و کارکردهای دوپامین، کدام یک صحیح نیست؟

تقریباً تمام تجربیات لذت‌بخش، از خوردن یک غذای خوب و لذت بوییدن یک عطر خوش و... به علت انتشار پیام‌رسان عصبی دوپامین است. این انتشار دوپامین بخشی از آن چیزی است که باعث می‌شود که انسان به برخی از کارها معتاد شود؛ مانند مواد مخدر، قمار، خرید کردن و... با گذشت زمان، سیستم دوپامین شما ممکن است واکنش کمتری نسبت به ماده یا فعالیتی داشته باشد که برای ایجاد ترشح بیشتر از آن استفاده می‌شود. به‌عنوان مثال، ممکن است با گذشت زمان فرد به مصرف مواد مخدر بیشتری نیاز داشته باشد تا اثرات مشابهی را که پیش از این مقدار کمی از این مواد ایجاد می‌کرده است، به دست آورد.

(۱) احساس لذت پیاپی ما بعد از دیدن پشت سر هم محتوای کوتاه در فضای مجازی به دلیل ترشح پیاپی دوپامین در مغز بعد از مصرف محتواست.

(۲) مدت زمان استفاده از محتوای کوتاه فضای مجازی در دفعات پیاپی به مرور بیشتر می‌شود تا بتواند حس لذت قبلی را برای فرد ایجاد کند.

(۳) استفاده مکرر از محتوای کوتاه فضای مجازی می‌تواند بر تجربه لذت افراد نسبت به خرید، خوردن و... تأثیر بگذارد.

(۴) افراد دارای افسردگی می‌توانند با افزایش مصرف محتوای کوتاه فضای مجازی و افزایش ترشح دوپامین در مغز خود، به مرور از افسردگی رهایی یابند.

*** فرانسیس بیکن و بت‌های ذهن ***

بر اساس متن زیر، به سوالات ۴۹ و ۵۰ پاسخ دهید.

از نظر فرانسیس بیکن، فیلسوف انگلیسی، ذهن ما بنا بر طبع خود به سمت خطا گرایش دارد. ما همیشه تمایل داریم با سطحی‌ترین مشاهدات به عمیق‌ترین نتایج برسیم و این چیزی نیست جز غرور و تکبر انسان در عصر مدرن. راه حل این خطا از نظر وی «فروتنی» است و این که باید بدانیم فهم مسائل جهان بسیار دشوار است. از دید او، ذهن ما به جای بررسی پدیده‌هایی که جلوی چشم ما هستند، سراغ چیزی می‌رود که او «بت‌های ذهن» می‌نامد. این بت‌ها دست‌پرورده خود بشر است. از منظر او، چهار نوع بت وجود دارد:

- بت‌های قبیله‌ای: بت‌های قبیله‌ای همان جامعه پیرامون بشر هستند که آن را به سمت رفتار توده‌ای هدایت می‌کنند. انسانها به طرز عجولانه به نظم‌بخشیدن و کلی‌نگری تمایل دارند. بسیاری از افراد از تجربیات تصادفی تأثیر می‌پذیرند و نه مشاهداتی همراه با صبر و حوصله. حواس انسان فریب‌دهنده و بر پایه احساسات و عواطف بنا شده است.

- بت‌های شخصی: دومین بت‌ها، بت‌های شخصی هستند. همان تعصبات و نگرش خالی از بی‌طرفی. تمایلات فیزیولوژیک و روانی که حاصل آموزش و پرورش انسان هستند. راه حل جلوگیری از این خطاها، همکاری جمعی و انتقاد از یکدیگر برای سنجش حقایق است.

- بت‌های عامیانه: بت‌های سوم، بت‌های عامیانه هستند. بت‌هایی که در علوم گوناگون با آنها مواجه می‌شویم. آنها ابهاماتی هستند که محصول عدم وضوح در گفتار هستند. بیکن معتقد است در علوم گوناگون، واژه‌هایی به کار می‌رود که معانی مختلف دارند که براساس همان‌ها نتایج حاصل می‌شود. در صورتی که واژه‌ها باید طوری به کار روند که بتوان آنها را برای مشاهدات نظام‌مند به خدمت گرفت.

- بت‌های پیروی از سنت: این بت همان پیروی کردن از سنت است. سال‌های طولانی از ارسطو، به‌عنوان یک مرجع، پیروی کورکورانه می‌شد و بیکن معتقد است به جای این پیروی، باید در کتاب طبیعت موشکافی کرد. خطاهایی که از تعلیمات و استدلال‌های غلط اندیشمندان حاصل می‌شود.

۴۹. براساس متن بالا، در کدام گزینه تناسب بین انواع بت‌ها و مصداق آن درست نیست؟

(۱) طرفداران علی کریمی، به یکی از کاربران فضای مجازی که نسبت به انتشار برخی از اخبار جعلی از طرف او انتقاد کرده بود، حمله کردند. / بت قبیله‌ای

(۲) حمید فرخ‌نژاد در مصاحبه‌ای گفت: می‌خواهم ۸۰ میلیون ایرانی نباشند، اگر خم به چشم بچاهم بیاید! / بت شخصی

(۳) اینترنشنال تیترا زد: مردم با حمله به یکی از ماموران حاکمیتی، در جاده کرج او را به قتل رساندند. / بت عامیانه

(۴) آلن تورن پژوهشگر جنبش‌های اجتماعی می‌گوید: «اکثر جنبش‌های اجتماعی، پس از مدتی، به سکوت می‌رسند و در این سکوت، خود را بازتعریف می‌کنند.» / بت پیروی از سنت

۵۰. کدام بیت، با راه‌کارهایی که بیکن برای شکستن بت‌ها در متن فوق، نام می‌برد، قرابت ندارد؟

(۱) آنچه بینی، دلت همان خواهد / آنچه خواهد دلت، همان بینی (هاتف اصفهانی)

(۲) به هر کار بهتر درنگ از شتاب / بمان تا برآید بلند آفتاب (فردوسی)

(۳) چون زلف بُتان، شکستگی عادت کن / تا صید کنی هزار دل در نفسی (ابوسعید ابوالخیر)

(۴) میان عاشق و معشوق هیچ حائل نیست / تو خود حجاب خودی حافظ از میان برخیز (حافظ)

در مواجهه با دنیای پررمزوراز رسانه‌های نوین برای شما آرزوی موفقیت می‌کنیم!

سوال	گزینه دفترچه 1	
1	2	2
2	3	3
3	1	4
4	2	5
5	4	6
6	4	7
7	1	8
8	4	9
9	2	10
10	2	11
11	3	12
12	3	13
13	4	14
14	2	15
15	1	16
16	2	17
17	3	18
18	1	19
19	4	20
20	2	21
21	3	22
22	1	23
23	2	24
24	1	25
25	3	26
26	1	27
27	4	28
28	1	29
29	2	30
30	1	31
31	3	32
32	2	33
33	1	34
34	4	35
35	3	36
36	2	37
37	2	38
38	2	39
39	4	40
40	4	41
41	3	42
42	4	43
43	1	44
44	3	45
45	3	46
46	4	47
47	3	48
48	4	49
49	4	50
50	1	51